

Συνεκτικότητα

- Πρόκειται για την εσωτερική σύνδεση, **τη νοηματική σύνδεση** που αναπτύσσεται μεταξύ προτάσεων μιας παραγράφου ή και μεταξύ παραγράφων ενός κειμένου.
- Με τη **συνοχή** εξετάζουμε **τον τρόπο σύνδεσης ως προς τη μορφή (Αναρωτιόμαστε τι βλέπουμε)** ενώ με τη **συνεκτικότητα** εξετάζουμε **τον τρόπο σύνδεσης ως προς το νόημα-περιεχόμενο (Αναρωτιόμαστε τι καταλαβαίνουμε)**.
- Οι πιο συνήθεις νοηματικές σχέσεις που εξασφαλίζουν τη συνεκτικότητα είναι:

1. Αιτιολόγηση – Αιτιώδης σχέση αιτίου αποτελέσματος	Η περίοδος ή η παράγραφος αιτιολογεί την προηγούμενη – αιτιολογεί και αποδίδει το αποτέλεσμα
2. Χρονική	Οι πληροφορίες οργανώνονται με βάση το χρόνο.
3. Αντιθετική σχέση	Η περίοδος ή η παράγραφος αντιτίθεται στην προηγούμενη.
4. Επεξηγηματική σχέση- ανάλυσης- αποσαφήνισης	Η περίοδος ή η παράγραφος επεξηγεί ή διευκρινίζει με παραδείγματα την προηγούμενη.
5. Αρίθμηση / σειρά /ταξινόμηση	Οι πληροφορίες οργανώνονται με βάση τη σειρά (πρώτο, δεύτερο ...τέλος)
6. Τόπος	Οι πληροφορίες οργανώνονται με βάση τον τόπο
7. Έμφαση	Η περίοδος ή η παράγραφος εξειδικεύει ή παρουσιάζει με έμφαση το νόημα της προηγούμενης.
8. Προσθήκη - Συμπλήρωση	Η περίοδος ή η παράγραφος συμπληρώνει την προηγούμενη.
9. Προϋπόθεση	Η περίοδος ή η παράγραφος περιέχει τις προϋποθέσεις για να ισχύουν τα νοήματα της προηγούμενης.
10. Διαίρεση	

Ασκήσεις Συνεκτικότητας

- Να εντοπίσετε τη συνεκτικότητα στην παράγραφο που ακολουθεί:

Ο Α. και η Γ. με βαριά καρδιά έφυγαν από την Ελλάδα πριν από τρία χρόνια. Περίπου σαραντάρηδες, υψηλού μορφωτικού επιπέδου, με πτυχία, μεταπτυχιακά, ξένες γλώσσες και εργασιακή εμπειρία. Ο Α. βρήκε πολύ καλή δουλειά στην Ιταλία όπου ήδη, μέσα σε λίγα χρόνια, έχει εξελιχθεί και αναλάβει θέση με ικανοποιητική αμοιβή. Ήταν τόσο καλή η θέση που η Γ. δε χρειάζεται να εργάζεται. Μεγαλώνει το πρώτο τους παιδί και περιμένει και το δεύτερο. **Πρόσφατα** τους επισκέφθηκαν στη νέα τους πόλη και παρόλο που τους λείπει η Ελλάδα, η οικογένεια και οι φίλοι τους, συνάντησα δύο χαρούμενους ανθρώπους που έχουν μια όμορφη καθημερινότητα, σε ένα «τακτοποιημένο» περιβάλλον, σε έναν εργασιακό χώρο που εκτιμά τη σκληρή δουλειά και την επιβραβεύει με διάφορους τρόπους.

- Να εντοπίσετε ποια νοηματική σχέση υπάρχει μεταξύ των επόμενων δύο παραγράφων:

Η εμμονή όμως στα οικονομικά συμφέροντα και στους κανόνες της ελεύθερης αγοράς, η επιβολή του καταναλωτικού προτύπου της αφθονίας, το διευρυμένο χάσμα ανάμεσα στα φτωχά και στα πλούσια κράτη, η κρίση της δημοκρατικής συμμετοχής και του κράτους πρόνοιας, η κοινωνική περιθωριοποίηση και ο αποκλεισμός και τόσα άλλα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο κόσμος, δημιουργούν κλίμα ανησυχίας για το μέλλον.

Η αισιοδοξία για την πορεία του κόσμου κατά την Τρίτη χιλιετία μπορεί να προκύψει από τον επαναπροσδιορισμό του ρόλου και της αποστολής της εκπαίδευσης. Το παλιό μοντέλο που ισχύει ακόμη στην Ελλάδα και το οποίο στηρίζεται σε ποσοτικά κριτήρια (συσσώρευση γνώσεων στο παραδοσιακό γνωσιοκεντρικό σχολείο) πρέπει να αντικατασταθεί από ποιοτικά κριτήρια. (Από τον ημερήσιο Τύπο, Πανελλαδικές 2000)

- Να εντοπίσετε ποια νοηματική σχέση υπάρχει μεταξύ των επόμενων δύο παραγράφων:

Ο πρώτος στόχος που θέτει η κοινωνία του 21^{ου} αιώνα για τη σχολική αναδόμηση είναι η μεταστροφή της εκπαιδευτικής φιλοσοφίας, ώστε η εκπαίδευση να αρχίζει με βάση τις ανάγκες του μαθητή. Αντί δηλαδή το παιδί να προσαρμόζεται σε ένα πρόγραμμα σπουδών, θα πρέπει το πρόγραμμα αυτό να ανταποκρίνεται στις ανάγκες του παιδιού.

Ο αμέσως επόμενος στόχος της αναδόμησης είναι να αλλάξει το περιβάλλον μάθησης. Το ζητούμενο μιας εκπαίδευσης που θα ανταποκρίνεται στις ιδιαιτερότητες κάθε παιδιού μπορεί να βρεθεί μόνο μέσα από την ευελιξία διαμόρφωσης του μαθησιακού περιβάλλοντος. Και εδώ εμφανίζεται πλέον ως πολύτιμος αρωγός η νέα τεχνολογία με τις δυνατότητες που παρέχει. (Τ. Καφαντάρη, «Τεχνολογικές καινοτομίες στην Εκπαίδευση, από τον Τύπο)

- Να εντοπίσετε ποια νοηματική σχέση υπάρχει μεταξύ των επόμενων δύο παραγράφων:

Αμφισβητούμενος σήμερα είναι ο τρόπος ζωής του ανθρώπου στις τεχνοκρατούμενες καταναλωτικές κοινωνίες της οικουμένης. Το πώς εθίζεται και εκπαιδεύεται να αισθάνεται και να στοχάζεται. Το πώς βλέπει και με ποια κλίμακα αξιών λογαριάζει τα άψυχα και τα έμψυχα όντα γύρω του. Το πώς εργάζεται για να ζήσει και πώς γεμίζει τις ώρες της αργίας του. [...]

Γιατί έπαψε ο σημερινός άνθρωπος (ο στοχαστικός, φυσικά, και ευαίσθητος) να πιστεύει στον πολιτισμό του; Η απάντηση στο ερώτημα είναι, νομίζω, η εξής: Γιατί μέσα στα αγαθά και παρ' όλα τα αγαθά –τα υλικά εννοώ- που έχει αποκτήσει, δεν είναι ευτυχής. Με την εφεύρεση νέων μηχανών και την αδιάκοπη τελειοποίησή τους, έχει μπει σ' ένα αδυσώπητο κύκλωμα από το οποίο μάταια αγωνίζεται να βγει. Αναγκάζεται λοιπόν ο άνθρωπος, για να ικανοποιήσει τις διαρκώς πολλαπλασιαζόμενες ανάγκες του, να καταναλώνει ολοένα περισσότερα και ποικιλότερα αγαθά.

(Ε.Π. Παπανούτσος, Η κρίση του πολιτισμού μας) *Διασκευασμένο.